Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/792

2026 4 8

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2026/792

2026 m. vasario 24 d.

dėl Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos plataus susitarimų rinkinio, skirto jų dvišaliams santykiams stiprinti, gilinti ir išplėsti, pasirašymo ir dėl Susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimo Europos Sąjungos kosmoso programos agentūros veikloje sąlygų laikino taikymo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 217 straipsnį kartu su 218 straipsnio 5 dalimi ir 218 straipsnio 8 dalies antra pastraipa,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Tarybos sprendimu (ES, Euratomas) 2024/995 ([1]) Taryba suteikė Komisijai įgaliojimus pradėti derybas su Šveicarijos Konfederacija (toliau – Šveicarija) dėl plataus susitarimų dėl priemonių, susijusių su dvišaliais santykiais su Šveicarijos Konfederacija, rinkinio, apimančio institucines ir su valstybės pagalba susijusias nuostatas Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos su vidaus rinka susijusių sričių susitarimuose (toliau – su vidaus rinka susijusių sričių, kuriose veikia Šveicarija, susitarimai) ir, kai būtina, specialų tų galiojančių susitarimų, t. y. Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl krovinių ir keleivių vežimo geležinkeliu ir keliais ([2]) (toliau – Susitarimas dėl krovinių ir keleivių vežimo geležinkeliu ir keliais), Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimas dėl oro transporto ([3]) (toliau – Susitarimas dėl oro transporto), Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimas dėl laisvo asmenų judėjimo ([4]) (toliau – Susitarimas dėl laisvo asmenų judėjimo), Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimas dėl atitikties įvertinimo abipusio pripažinimo ([5]) (toliau – Susitarimas dėl abipusio pripažinimo), Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimas dėl prekybos žemės ūkio produktais ([6]) (toliau – Susitarimas dėl prekybos žemės ūkio produktais), kurie buvo pasirašyti 1999 m. birželio 21 d., pritaikymą.

(2) Sprendimu (ES, Euratomas) 2024/995 Komisija taip pat įgaliota pradėti derybas su Šveicarija dėl susitarimo dėl Šveicarijos dalyvavimo Sąjungos programose, dėl teisiškai privalomo mechanizmo, kuriuo užtikrinamas nuolatinis Šveicarijos finansinis įnašas į ekonominių ir socialinių skirtumų mažinimą Sąjungoje, ir dėl naujų elektros energijos, sveikatos ir maisto saugos sričių susitarimų. Be to, tuo sprendimu leista pradėti derybas dėl susitarimų dėl Šveicarijos dalyvavimo Kosmoso programos agentūros ir Europos Sąjungos geležinkelių agentūros veikloje ir dėl susitarimo dėl oro transporto dalinio pakeitimo siekiant numatyti kabotažo galimybę;

([1]) 2024 m. kovo 12 d. Tarybos sprendimas (ES, Euratomas) 2024/995, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas su Šveicarijos Konfederacija dėl institucinių nuostatų Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimuose, susijusiuose su vidaus rinka, dėl susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimo Sąjungos programose ir dėl susitarimo, kuris sudaro pagrindą Sąjungos sanglaudai skirtam Šveicarijos Konfederacijos nuolatiniam įnašui, (OL L, 2024/995, 2024 3 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/995/oj).
([2]) OL L 114, 2002 4 30, p. 91, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2002/309(3)/oj.
([3]) OL L 114, 2002 4 30, p. 73, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2002/309(2)/oj.
([4]) OL L 114, 2002 4 30, p. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2002/309(1)/oj.
([5]) OL L 114, 2002 4 30, p. 369, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2002/309(5)/oj.
([6]) OL L 114, 2002 4 30, p. 132, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2002/309(4)/oj.

(3) platus susitarimų rinkinys, dėl kurio susiderėjo Komisija Sąjungos vardu, apima protokolus dėl institucinių, valstybės pagalbos srities ir dalinio pakeitimo nuostatų, susijusius su galiojančiais susitarimais su vidaus rinka susijusiose srityse, kuriose veikia Šveicarija; Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl prekybos žemės ūkio produktais protokolą, kuriuo sukuriama bendra maisto saugos erdvė, (toliau – Protokolas dėl maisto saugos / Maisto saugos protokolas); Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl elektros energijos (toliau – Susitarimas dėl elektros energijos); Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl sveikatos (toliau – Susitarimas dėl sveikatos); Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl Šveicarijos reguliaraus finansinio įnašo ekonominiams ir socialiniams skirtumams Europos Sąjungoje mažinti (toliau – Susitarimas dėl sanglaudos); Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimo Sąjungos programose (toliau – Susitarimas dėl Sąjungos programų); Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimo Europos Sąjungos kosmoso programos agentūros veikloje sąlygų (toliau – susitarimas dėl EUSPA), taip pat Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos protokolą dėl parlamentinio bendradarbiavimo (toliau – Protokolas dėl parlamentinio bendradarbiavimo);

(4) institucinėmis nuostatomis, įtrauktomis į Susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo, Susitarimo dėl krovinių ir keleivių vežimo geležinkeliu ir keliais, Susitarimo dėl oro transporto ir Susitarimo dėl abipusio pripažinimo institucinius protokolus (toliau – instituciniai protokolai), taip pat į Susitarimą dėl elektros energijos ir Susitarimą dėl sveikatos ir maisto saugos protokolą, nustatoma pagal tuos susitarimus ir protokolus įsteigtų jungtinių komitetų pareigos įtraukti visus Sąjungos teisės aktus, patenkančius į jų taikymo sritį, ir nuostatas, kuriomis užtikrinamas vienodas visų su vidaus rinka susijusių sričių, kuriose veikia Šveicarija, susitarimų aiškinimas ir taikymas. Tais atvejais, kai tų susitarimų taikymas apima Sąjungos teisės sąvokas, tos sąvokos turi būti aiškinamos ir taikomos pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką. Institucinėmis nuostatomis taip pat nustatomas veiksmingas arbitražu grindžiamo ginčų sprendimo mechanizmas, įskaitant visų Sąjungos teisės klausimų perdavimą Europos Sąjungos Teisingumo Teismui. Jei nesilaikoma arbitražo teismo sprendimo, plačiame susitarimų rinkinyje numatytos proporcingos kompensacinės priemonės, kurios turi būti priimtos pagal atitinkamą susitarimą arba bet kurį su vidaus rinka susijusių sričių susitarimą, kuriose veikia Šveicarija;

(5) plataus susitarimų rinkinio protokolais, kuriais iš dalies keičiami galiojantys Sąjungos ir Šveicarijos susitarimai, daromi būtini esminiai pakeitimai, atitinkantys naująją institucinę sistemą. Be to, Protokolu, kuriuo iš dalies keičiamas Susitarimas dėl oro transporto, numatomas abipusis keitimasis kabotažo teisėmis;

(6) platus susitarimų rinkinys taip pat apima Susitarimo dėl oro transporto ir Susitarimo dėl krovinių ir keleivių vežimo geležinkeliu ir keliais protokolus dėl valstybės pagalbos, siekiant užtikrinti vienodas sąlygas Šveicarijai dalyvauti vidaus rinkoje tose srityse, kurioms taikomi tie susitarimai. Pagal šiuos protokolus Šveicarija turi taikyti Sąjungoje taikomoms taisyklėms lygiavertes materialines ir procedūrines taisykles, taip pat priežiūros ir vykdymo užtikrinimo mechanizmus;

(7) platus susitarimų rinkinys taip pat apima Protokolą, kuriuo iš dalies keičiamas Susitarimas dėl prekybos žemės ūkio produktais, kad to susitarimo ginčų sprendimo mechanizmas būtų atnaujintas pagal prekybos susitarimuose, kurių šalis yra Sąjunga, nusistovėjusią praktiką;

(8) į platų susitarimų rinkinį yra įtrauktas atskiras Susitarimo dėl prekybos žemės ūkio produktais protokolas, siekiant sukurti bendrą maisto saugos erdvę, apimančią visus maisto grandinės aspektus. Į tą protokolą įtrauktos institucinės nuostatos, kurios yra tokios pačios visuose su vidaus rinka susijusių sričių, kuriose veikia Šveicarija, susitarimuose;

(9) į platų susitarimų rinkinį įtrauktame Susitarime dėl elektros energijos nustatomos taisyklės ir sąlygos, kurių laikydamasi Šveicarija gali dalyvauti elektros energijos vidaus rinkoje. Į tą susitarimą įtrauktos institucinės nuostatos, kurios yra tokios pačios visuose su vidaus rinka susijusių sričių, kuriose veikia Šveicarija, susitarimuose, taip pat valstybės pagalbos taisyklės, kurios yra beveik identiškos toms, kurios taikomos oro ir sausumos transporto srityse;

(10) į platų susitarimų rinkinį įtrauktu Susitarimu dėl sveikatos siekiama stiprinti Sąjungos ir Šveicarijos bendradarbiavimą didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai srityje ir, vadovaujantis analogijos principu, taikomos institucinės nuostatos, kurios yra tokios pačios, kaip su vidaus rinka susijusių sričių, kuriose veikia Šveicarija, susitarimuose. Šis susitarimas yra susijęs su Šveicarijos dalyvavimu Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programoje (programoje „ES – sveikatos labui“);

(11) į platų susitarimų rinkinį įtrauktu Susitarimu dėl sanglaudos nustatomas Šveicarijos reguliaraus finansinio įnašo, kuris pagal platų susitarimų rinkinį skiriamas siekiant mažinti ekonominius ir socialinius skirtumus Sąjungoje, teisinis pagrindas ir parametrai. Tame susitarime numatomas ginčų sprendimo mechanizmas. Jei nesilaikoma arbitražo teismo sprendimo, Susitarime numatytos proporcingos kompensacinės priemonės, kurios gali būti taikomos pagal bet kurį susitarimą, su kuriuo susijęs platus susitarimų rinkinys;

(12) į platų susitarimų rinkinį įtrauktame susitarime dėl EUSPA nustatomos sąlygos, kuriomis Šveicarija gali dalyvauti EUSPA veikloje;

(13) identiškomis institucinių protokolų ir naujų susitarimų, įtrauktų į platų susitarimų rinkinį, nuostatomis turi būti užtikrinamas Šveicarijos finansinis įnašas, skirtas informacinių sistemų ir agentūrų, kurių veikloje ši šalis dalyvauja, išlaidoms padengti;

(14) Protokolu dėl parlamentinio bendradarbiavimo įsteigiamas Jungtinis parlamentinis komitetas, veiksiantis kaip Europos Parlamento ir Šveicarijos Federalinio Susirinkimo narių dialogo ir diskusijų forumas, siekiant pagilinti abipusį plataus masto ES ir Šveicarijos santykių supratimą ir paskatinti svarstymus šia tema, taip pat ir tolesnio galimo jų plėtojimo klausimu;

(15) susitarimai ir protokolai, įtraukti į platų susitarimų rinkinį, sudaro nuoseklią visumą ir jais nustatoma sustiprintos ir visapusiškos partnerystės įvairiose srityse, kurioms taikomos Sutartys, struktūra, grindžiama tinkama teisių ir pareigų pusiausvyra. Todėl šis sprendimas turėtų būti grindžiamas Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo numatytu materialiniu teisiniu pagrindu steigti asociaciją, numatančią abipuses teises ir pareigas, bendrą veiklą ir specialią tvarką;

(16) siekiant padidinti jų bendradarbiavimo mastą, EUSPA susitarime nustatyta, kad šalys, laikydamosi savo atitinkamų vidaus procedūrų ir teisės aktų, jį laikinai taiko nuo 2026 m. sausio 1 d., jei to susitarimo pasirašymo data yra ankstesnė nei 2026 m. liepos 1 d., arba nuo kitų metų po jo pasirašymo sausio 1 d., jei to susitarimo pasirašymo data yra po 2026 m. birželio 30 d. Todėl tas susitarimas turėtų būti taikomas laikinai, kol įsigalios;

(17) Susitarimo dėl Sąjungos programų pasirašymui taikomos atskiros procedūros;

(18) Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos bendros deklaracijos dėl aukšto lygio dialogo dėl plataus dvišalių susitarimų rinkinio ir galimo tolesnio dvišalių Europos Sąjungos ir Šveicarijos santykių plėtojimo užmezgimo pasirašymas turėtų būti patvirtintas;

(19) susitarimai ir protokolai, įtraukti į platų susitarimų rinkinį, turėtų būti pasirašyti Sąjungos vardu, o prie tų susitarimų ir protokolų pridedamos bendros deklaracijos turėtų būti patvirtintos,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgaliojama Sąjungos vardu pasirašyti šiuos susitarimus ir protokolus su sąlyga, kad jie bus sudaryti ([7]):

a) Protokolą, kuriuo iš dalies keičiamas Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimas dėl laisvo asmenų judėjimo;

b) Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl laisvo asmenų judėjimo institucinį protokolą;

c) Protokolą, kuriuo iš dalies keičiamas Susitarimas tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl oro transporto;

d) Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl oro transporto institucinį protokolą;

e) Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl oro transporto protokolą dėl valstybės pagalbos;

([7]) Susitarimų ir protokolų tekstai bus paskelbti kartu su sprendimu dėl jų sudarymo. Tačiau Susitarimas dėl EUSPA bus paskelbtas kartu su šiuo sprendimu dėl pasirašymo.

f) Protokolą, kuriuo iš dalies keičiamas Susitarimas tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl krovinių ir keleivių vežimo geležinkeliu ir keliais;

g) Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl krovinių ir keleivių vežimo geležinkeliu ir keliais institucinį protokolą;

h) Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl krovinių ir keleivių vežimo geležinkeliu ir keliais protokolą dėl valstybės pagalbos;

i) Protokolą, kuriuo iš dalies keičiamas Susitarimas tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl atitikties įvertinimo abipusio pripažinimo;

j) Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl atitikties įvertinimo abipusio pripažinimo institucinį protokolą;

k) Protokolą, kuriuo iš dalies keičiamas Susitarimas tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl prekybos žemės ūkio produktais;

l) Susitarimo tarp Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos dėl prekybos žemės ūkio produktais protokolą, kuriuo sukuriama bendra maisto saugos erdvė;

m) Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl elektros energijos;

n) Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl sveikatos;

o) Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl Šveicarijos reguliaraus finansinio įnašo ekonominiams ir socialiniams skirtumams Europos Sąjungoje mažinti;

p) Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl Šveicarijos Konfederacijos dalyvavimo Europos Sąjungos kosmoso programos agentūros veikloje sąlygų;

q) Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimą dėl parlamentinio bendradarbiavimo.

2 straipsnis

1. Patvirtinamas Europos Sąjungos ir Šveicarijos Konfederacijos bendros deklaracijos dėl aukšto lygio dialogo dėl plataus dvišalių susitarimų rinkinio ir galimo tolesnio dvišalių Europos Sąjungos ir Šveicarijos santykių plėtojimo užmezgimo pasirašymas ([8]).

2. Patvirtinamos šios bendros deklaracijos, pridedamos prie šio sprendimo 1 straipsnyje nurodytų susitarimų ir protokolų:

a) bendros deklaracijos, pridedamos prie šio sprendimo 1 straipsnio a punkte nurodyto dalinio pakeitimo protokolo ([9]):

i) Bendra deklaracija dėl Sąjungos pilietybės;

ii) Bendra deklaracija dėl piktnaudžiavimo teisėmis, suteiktomis Direktyva 2004/38/EB, prevencijos ir kovos su juo veiksmų;

iii) Bendra deklaracija dėl atsisakymo teikti socialinę paramą ir teisės gyventi šalyje panaikinimo prieš įgyjant teisę nuolat gyventi šalyje;

iv) Bendra deklaracija dėl pranešimo apie įsidarbinimą;

v) Bendra deklaracija dėl Kvalifikacijų pripažinimo konvencijos;

vi) Bendra deklaracija dėl laisvų darbo vietų;

vii) Bendra deklaracija dėl bendrų tikslų, susijusių su laisve teikti paslaugas iki 90 darbo dienų ir su komandiruojamų darbuotojų teisių užtikrinimu;

viii) Bendra deklaracija dėl veiksmingų kontrolės sistemų, įskaitant Šveicarijos dvejopą vykdymo užtikrinimo sistemą;

([8]) Deklaracija bus paskelbta kartu su sprendimu dėl sudarymo.
([9]) Deklaracijos bus paskelbtos kartu su susitarimais ar protokolais, prie kurių jos pridėtos.

ix) Bendra deklaracija dėl vienodo užmokesčio už tą patį darbą toje pačioje vietoje principo ir dėl proporcingo bei tinkamo komandiruojamų darbuotojų apsaugos lygio;

x) Bendra deklaracija dėl Šveicarijos dalyvavimo Europos darbo institucijos veikloje;

xi) Bendra deklaracija dėl pasienio darbuotojų deklaracinio registravimo sistemos;

xii) Bendra deklaracija dėl dviejų ES teisės aktų įtraukimo į Susitarimo I priedą;

b) bendra deklaracija, pridedama prie šio sprendimo 1 straipsnio e punkte nurodyto valstybės pagalbos protokolo;

c) bendra deklaracija, pridedama prie šio sprendimo 1 straipsnio f punkte nurodyto dalinio pakeitimo protokolo;

d) bendra deklaracija, pridedama prie šio sprendimo 1 straipsnio h punkte nurodyto valstybės pagalbos protokolo;

e) bendra deklaracija, pridedama prie šio sprendimo 1 straipsnio m punkte nurodyto susitarimo.

3. Taryba atkreipia dėmesį į šias Šveicarijos deklaracijas:

a) Šveicarijos deklaraciją dėl priemonių, kurių reikia imtis savarankiškai dirbančių asmenų atžvilgiu pagal pranešimo apie su darbu susijusį trumpalaikį buvimą šalyje procedūrą, pridedamą prie šio sprendimo 1 straipsnio a punkte nurodyto dalinio pakeitimo protokolo;

b) Šveicarijos Konfederacijos deklaraciją dėl analogijos principu grindžiamo institucinių elementų įtraukimo į Susitarimą dėl sveikatos, pridedamą prie šio sprendimo 1 straipsnio n punkte nurodyto susitarimo.

3 straipsnis

Laikantis abipusiškumo principo, šio sprendimo 1 straipsnio p punkte nurodytas susitarimas laikinai taikomas pagal to susitarimo 15 straipsnio 3 dalį ([10]).

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje 2026 m. vasario 24 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

M. RAOUNA

([10]) Data, nuo kurios Susitarimas bus laikinai taikomas, bus paskelbta Oficialiajame leidinyje.